

APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**
Stegne 7, p. p. 418
1001 Ljubljana
telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01
e-naslov: info.box@apek.si, <http://www.apek.si>
davčna št.: 10482369

Številka: 0073-16/2013/11
Datum: 31.05.2013

Zadeva: Odgovor na pridobljena mnenja in pripombe v zvezi s predlogom Splošnega akta o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je dne 3.4.2013 na podlagi prvega in drugega odstavka 172. člena in 201. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012 - ZEKom-1, v nadaljevanju: zakon) na svojih spletnih straneh objavila Predlog Splošnega akta o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij (v nadaljevanju: predlog splošnega akta) ter pripadajočo Obrazložitev za navedeni predlog splošnega akta¹ in povabila zainteresirano javnost, da do 3.5.2013 posreduje pripombe, predloge ali dopolnitve k predlogu tega splošnega akta, vendar pa je zaradi prošnje s strani članov Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK, ki deluje v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, rok za oddajo pripomb, predlogov ali dopolnitev podaljšala do 10.5.2013². V primerjavi z do sedaj veljavnim Splošnim aktom o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij (Uradni list RS, št. 73/07) predlog novega splošnega akta predvideva določene spremembe, ki so bile navedene v pripadajoči obrazložitvi predloga splošnega akta, ki je bila priložena predmetnemu splošnemu aktu.

Do izteka roka je agencija prejela mnenja, pripombe in predloge, ki so se nanašale na predlog splošnega akta, od Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK, ki deluje v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije ter družbe T-2 d.o.o.

Agencija je pridobljene pripombe in predloge na predmetni predlog splošnega akta objavila na svojih spletnih straneh dne 16.5.2013³.

Agencija v nadaljevanju odgovarja na pripombe zainteresirane javnosti, ki so razvrščene glede na vsebino splošnega akta.

1. Uvodni del dopisa

Pripombe Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK, ki deluje v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije pri gospodarski zbornici (v nadaljevanju: SOEK):

¹ <http://www.apek.si/-predlog-splosnega-akta-o-zbiranju,-uporabi-in-dajanju-podatkov-o-razvoju-trga-elektronskih-komunikacij>

² <http://www.apek.si/podaljsanje-roka-za-oddajo-pripomb-na-predloge-splosnih-aktov-in-priporocil-objavljenih-3-4-2013>

³ <http://www.apek.si/mnenja-in-pripombe-na-predlog-splosnega-akta-o-zbiranju,-uporabi-in-dajanju-podatkov-o-razvoju-trga-elektronskih-komunikacij>

SOEK, je v podanem mnenju, dopis Predlogi in pripombe na osnutek predloga Splošnega akta o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij z dne 10.5.2013 uvodoma podala nekaj splošnih pomislekov.

Ne glede na to, da pričujoči splošni akt ne predstavlja vsebinske novosti, pa bi ponovili nekatere pripombe in predloge, ki smo jih operaterji že izpostavljali v preteklih letih. Poročevalni sistem ni novost, kar pomeni, da se je v zadnjih letih na tem področju ustvarila bogata praksa, ki je vendarle pokazala pomanjkljivosti. Nekatere so bile s sodelovanjem naslovnega organa tudi uspešno odpravljene. Pripombe temeljijo na konkretnih izkušnjah, iz katerih lahko črpamo spoznanja, ki lahko vplivajo k izboljšanju pričujočega splošnega akta.

V nadaljevanju izpostavljamo nekaj splošnih pomislekov, podali pa jih bomo tudi v okviru konkretnih pripomb k posamičnim predlaganim določilom.

Ne glede na to, da gre za zakonsko dolžnost poročanja, operaterji opozarjamo, da je zaskrbljujoča velika količina vprašalnikov, katerih število se v zadnjih letih alarmantno povečuje. Operaterji poročamo velike količine pretežno poslovno zelo občutljivih podatkov, domačim kot tudi tujim agregatorjem podatkov, brez zagotovila, da se z njimi ravna skladno s sprejetimi standardi varovanja.

Agencija na pomisleke SOEK v zvezi s pripombami in predlogi, ki so jih operaterji že izpostavljali v preteklih letih, odgovarja, da z namenom lažjega dela tako operaterjev kot tudi agencije, večino teh pripomb in predlogov rešuje sproti, v kolikor je to mogoče oz. v kolikor ti ne ovirajo izvajanja njenih zakonskih pristojnosti. Ne glede na izpostavljen problem in/ali predlog pa v vsakem primeru operaterjem prisluhne in skuša najti rešitev, ki je v obojestransko zadovoljstvo. V ta namen je agencija že organizirala dva javna posveta, na katerih se imajo operaterji možnost seznaniti z delom agencije na področju zbiranja in obdelave podatkov, z novostmi na tem področju in s težavami s katerimi se agencija spopada. Poleg tega so imeli operaterji možnost predstaviti težave, s katerimi se srečujejo sami, podati predloge, rešitve in pripombe.

Agencija v zvezi s pripombo o zaskrbljujoči veliki količini vprašalnikov pripominja, da se vsi vprašalniki, ki so posredovani operaterjem s strani agencije, ne nanašajo samo na področje zbiranja podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij, temveč tudi za potrebe oblikovanja strategij, poročanja o izvajanju njenih regulativnih pristojnosti ipd., kjer je nujno potrebno tudi sodelovanje operaterjev. Nove oz. dodatne vprašalnike, ki se nanašajo na področje zbiranja podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij, agencija pripravlja na osnovi prejetih novih vprašalnikov s strani inštitucij, ki jim je agencija dolžna posredovati obdelane podatke, občasno pa operaterji prejmejo dodatne vprašalnike tudi neposredno s strani raziskovalnih hiš, ki jih za svoje potrebe najame Evropska komisija. Dodatni (ad hoc) vprašalniki so potrebni tudi za potrebe rednih analiz upoštevnihi trgov in drugih zakonsko določenih analiz in zaradi drugih, z novim zakonom dodeljenih pristojnosti agencije. Agencija ugotavlja, da se je količina teh dodatnih (ad hoc) vprašalnikov v zadnjem času res nekoliko povečala predvsem zaradi dodatnih in novih zakonskih nalog agencije v okviru sprejema novega Zakona o elektronskih komunikacijah ter zaradi pospešenega opravljanja analiz nekaterih upoštevnihi trgov, vendar pa je to zgolj začasno. Istočasno agencija poudarja, da večino vprašalnikov, ki jih je zakonsko obvezana izpolniti, operaterjem ne posreduje. Podatke potrebne za te vprašalnike pridobi oz. preračuna na podlagi podatkov, ki jih operaterji poročajo v četrletnih ali letnih vprašalnikih. Ob vsaki spremembi vprašalnikov različnih inštitucij (Evropska komisija, drugi regulativni organi ipd.), katerim je agencija zakonsko obvezana poslati podatke in informacije, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih nalog, agencija iz četrletnih in letnih vprašalnikov črta postavke, ki jih ni potrebno več poročati. Na javnem posvetu dne 8.12.2011, na katerega so bili vabljeni vsi operaterji, je agencija

predstavila večino poročil in inštitucij, katerim poroča ter primere njihovih obsežnih vprašalnikov.

Agencija na pripombo SOEK, da operaterji poročajo velike količine pretežno poslovno zelo občutljivih podatkov domačim kot tudi tujim agregatorjem brez zagotovila, da se z njimi ravna skladno s sprejetimi standardi varovanja, navaja, da ravna v skladu s sedmim odstavkom 201. člena zakona in 3. členom ter četrtem odstavkom 4. člena veljavnega Splošnega akta o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij (Uradni list RS, št. 73/07), iz določb katerih je razvidno, da mora pri posredovanju in uporabi zaupnih podatkov in informacij poskrbeti, da se ohrani stopnja njihove zaupnosti. Operaterji pri posredovanju podatkov agenciji redno označujejo podatke, ki so zaupne narave, pri čemer agencija dosledno spoštuje njihovo varovanje. V kolikor operaterji prejmejo vprašalnike neposredno od Evropske komisije ali drugih regulativnih organov, je v vprašalnikih običajno navedeno, da operaterji označijo tiste podatke, katere smatrajo za zaupne in bodo kot taki tudi obravnavani. V kolikor temu ni tako, pa lahko operater opozori, da so njegovi podatki zaupne narave.

Pripombe SOEK:

Poročanje pomembno vpliva tudi na notranje poročevalne sisteme, ki jih je treba nenehno prilagajati novim zahtevam (sprememb notranje organizacije, posege v IT sisteme, kar je vse povezano seveda tudi s stroški).

Velikokrat je vprašljivo zakaj sploh je potreben resnično velik obseg poročenih podatkov, saj se v končnih poročilih v nekaterih primerih ne poroča o posamičnih poročenih kategorijah niti v agregirani ali anonimizirani obliki.

Prav tako pa operaterji opažamo, da večkrat poročamo enake podatke, kar je popolnoma nesprejemljivo in je praksa, ki bi jo bilo treba nujno spremeniti. Opisane pomisleke smo operaterji v okviru Gospodarske zbornice pripravljene pojasniti tudi na skupnem srečanju.

Agencija v zvezi s pripombo SOEK odgovarja, da se zaveda problema obsega poročanja zahtevanih podatkov in se s tem problemom srečuje tudi sama. Obseg vprašalnikov je odvisen od podatkov, ki jih od agencije zahtevajo inštitucije, katerim je skladno z zakonskimi zahtevami dolžna posredovati podatke, ki jih mora predhodno pridobiti od operaterjev.

Na pripombo, da se v končnih poročilih v nekaterih primerih ne poroča o posamičnih poročenih kategorijah niti v agregirani ali anonimizirani obliki, agencija poudarja, da so podatki, ki se zbirajo v četrtnih in letnih vprašalnikih prvotno namenjeni izpolnjevanju zakonskih nalog agencije (analize upoštevanih trgov, druge zakonsko opredeljene analize, določitev izvajalca univerzalne storitve, poročanje Evropski komisiji in drugim mednarodnim ter nacionalnim inštitucijam ipd.) in niso namenjeni izključno za pripravo Četrtnega poročila o razvoju trga elektronskih komunikacij. Agencija za različna poročila potrebuje različne podatke in ne vedno enakih. Pri tem agencija dodaja, da so Četrtna poročila o razvoju trga elektronskih komunikacij informativne narave in jih agencija pripravlja na svojo pobudo pri čemer ni zavezana k njihovi objavi, zato si agencija pridružuje pravico odločanja o vsebini teh poročil.

Glede pripombe, da operaterji opažajo, da večkrat poročajo enake podatke agencija odgovarja, da zaradi potrebe po podrobnejši analizi stanja na trgu občasno na operaterje naslovi dodatne vprašalnike, s katerimi želi od njih pridobiti dodatne informacije o podatkih, ki jih je od operaterjev že prejela. Poleg tega se agencija redno srečuje s problemom

posredovanja napačnih podatkov s strani operaterjev, zaradi česar je z namenom čiščenja baze agencija v preteklem letu in pol usklajevala tudi podatke z operaterji po različnih sklopih storitev, kar je bil razlog ponovnega poročanja podatkov za pretekla obdobja. V kolikor bodo operaterji agenciji posredovali točne podatke, se tovrstna praksa ne bo ponovila, kar pa bi bilo tako v interesu agencije kot tudi operaterjev.

Operaterji imajo možnost svoje pomisleke izraziti vsakodnevno in na javnih posvetih v zvezi s posredovanjem podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij pri čemer agencija vsakokrat prisluhne pripombam in predlogom operaterjev ter jih skuša rešiti v obojestransko zadovoljstvo.

2. Pripombe in predlogi k dopolnitvi osnutka predloga splošnega akta

2A. Pripombe k uvodu

Pripombe SOEK:

Predlagamo naslednje dopolitve osnutka predloga Splošnega akta:

K uvodu:

Predlagamo, da se v uvodu uredi navajanje zakona: »Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012)«.

Agencija v zvezi s pripombo SOEK odgovarja, da bo v uvodnem delu predloga splošnega akta upoštevala predlagano navajanje zakona.

2B. Pripombe k prvemu odstavku 1. člena

Pripombe SOEK:

K 1. odstavku 1. člena:

Ni povsem jasno zakaj se navaja, da je agencija neodvisen regulativni organ ter s katerimi predpisi se urejajo njene pristojnosti, organizacija in delovanje, saj je to opredeljeno že v zakonu.

Predlagamo, da se črta besedilo »pri tem je agencija neodvisen.....«.

V zvezi s pripombo SOEK agencija pojasnjuje, da je agencija uporabila navedeno dikcijo iz razloga, ker je bila v postopku spreminjanja imena. Agencija je skladno s Sklepom o ustanovitvi Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, ki je začel veljati dne 14.5.2013 in je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 41/2013 z dne 13.5.2013, v novem Splošnem aktu o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij ustrezno upoštevala uradno veljavni naziv.

2C. Pripombe k tretjemu odstavku 2. člena

Pripombe SOEK:

K 3. odstavku 2. člena:

Kot smo operaterji že mnogokrat opozorili, so poročani podatki vezani tudi na pogodbe o medomrežnem povezovanju ter pogodbe o gostovanju, kjer pa imamo operaterji (pogodbene stranke) določeno da si do 15. v mesecu za prejšnji mesec izmenjamo poročila ter podatke, ki jih mora nasprotna stranka še uskladiti in potrditi. To pomeni, da operaterji šele v zadnjih dneh koledarskega meseca razpolagamo z verodostojnimi podatki, ki odražajo dejansko stanje. Zajem podatkov za potrebe poročanj naslovnemu organu (ali kateremu koli drugemu organu oziroma organizaciji), v fazi ko podatki še niso usklajeni in potrjeni, velikokrat pomeni povečanje možnosti za nehotene napake v poročanju, ki jih je treba nato odpravljati, kar po nepotrebnem podaljša čas dela že tako obremenjenim poročevalskim enotam pri posamičnem operaterju. Kot smo uvodoma tudi opozorili, podatkov tudi ni mogoče zajemati iz enakega vira, ker operaterji iz različnih razlogov nimamo vzpostavljene poenotene baze.

Po mnenju operaterjev je 15 dnevni rok prekratek, ta rok se v mnogih primerih tudi podaljša (npr. na predlog posameznega operaterja). Podaljšanje roka določenega za poročanje s tem splošnim aktom zagotovo ne bo prizadelo zbirateljev podatkov, ne glede na to ali gre za domače ali tuje organe ali organizacije.

Predlagamo, da se podaljša predviden rok za posredovanje podatkov in informacij za posamezna četrletja koledarskega leta: »do konca naslednjega meseca, ki sledi posameznemu četrletju koledarskega leta«.

Agencija na pripombe SOEK v zvezi s prekratkim rokom za izpolnjevanje vprašalnikov za posredovanje podatkov za posamezna četrletja koledarskega leta ter posredovanje le tega agenciji odgovarja, da so roki definirani in usklajeni glede na nadaljnje obveznosti agencije v zvezi z njenim poročanjem drugim nacionalnim in mednarodnim inštitucijam. V kolikor bi agencija ta rok podaljšala, ne bi mogla pravočasno posredovati podatkov naprej drugim inštitucijam. Pri tem povzroča dodatno breme agenciji tudi nepravočasno in napačno poročanje podatkov s strani operaterjev, zaradi česar je čas za obdelavo podatkov, pripravo poročil in izpolnjevanje vprašalnikov že sedaj zelo kratek.

Agencija se zaveda, da imajo operaterji občasno utemeljene razloge zaradi katerih prosijo za podaljšanje roka, zato v teh primerih vedno poskuša najti ustrezno rešitev. Potrebno pa se je zavedati, da gre v teh primerih za izjemne primere in ne za utečeno prakso, ki bi lahko pomenila utemeljene razloge za podaljšanje roka na splošno. Agencija z namenom transparentnega sodelovanja z operaterji in z namenom olajšanja njihovega dela v primeru sprememb četrletnega ali letnega vprašalnika operaterjem predhodno posreduje vprašalnik z zelo nazorno označenimi spremembami do en mesec pred objavo na portalu za posredovanje podatkov <https://partner.apek.si> in jih tako predhodno seznani s prihajajočimi spremembami. Tako lahko operaterji že predhodno pripravijo ustrezne podatke.

Skladno z vsem navedenim agencija zaključuje, da splošno podaljšanje navedenega roka oddaje poročil za operaterje ni možno, saj v nasprotnem primeru ne bi mogla ažurno izvrševati svojih zakonskih obveznosti pri posredovanju podatkov. Prav tako agencija meni, da podaljšanje splošnega roka ne bi imelo bistvenih pozitivnih učinkov na kvaliteto poročanja podatkov s strani operaterjev.

2D. Pripombe k petem odstavku 2. člena

Pripombe SOEK:

K 5. odstavku 2. člena:

Popolnoma nerealen je tudi rok, ki je določen za popravke napak. Napake so zelo raznovrstne in jih je mogoče razvrstiti na takšne, ki jih je mogoče ugotoviti in odpraviti v treh delovnih dneh, do napak, kjer je potrebno več notranjega usklajevanja med različnimi oddelki, ki sodelujejo pri poročanju. Ponovno poudarjamo, da se podatki povečini zajemajo iz različnih virov, ter niso agregirani v enotni bazi, ker je kaj takega praktično nemogoče izvesti.

Predlagamo, da se rok določi v delovnih dneh ter opredeli na sledeč način: »v roku, ki ni krajši od 5 delovnih dni, kar določi uradna oseba agencije, glede na obseg potrebnih popravkov«

K 5. odstavku 2. člena:

Kaj se šteje za kršitev (t.j. sporočanje napačnih, nepopolnih podatkov ter nepravočasno sporočanje), je že določeno v 4. odstavku 201. člena zakona. Menimo, da je večkratno urejanje nepotrebno in se mu je treba izogniti.

Predlagamo, da se črta zadnji stavek 5. odstavka.

Pripomba družbe T-2 d.o.o. (v nadaljevanju: družba T-2):

Družba T-2 je pripombe in predloge podala v dopisu Predlogi in pripombe na osnutek predloga Splošnega akta o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij z dne 10.5.2013.

V 5. odstavku 2. člena je določen 3 dnevni rok za posredovanje popravkov napačnih podatkov, ugotovljenih manjkajočih podatkov ali zahtevanih informacij od dneva prejema obvestila agencije. Menimo, da je naveden rok prekratek, saj je od vsakega posameznega primera zahtevanih popravkov odvisen čas trajanja izpisa le-teh. Za primere, ko je potrebno ugotoviti tudi vzroke razhajanj, podatke ustrezno obdelati in drugo predlagamo, da se določi vsaj 10 dnevni rok za dopolnitve izpolnjenih vprašalnikov. Pri tem bi želeli opozoriti tudi na to, da vzrok posredovanja pomanjkljivih ali napačnih podatkov pogosto ni na strani operaterja, ampak izvira iz pomanjkljivih definicij v vprašalnikih, ki jih operaterjem pošilja Agencija. Postavljene definicije se da namreč tolmačiti na več različnih načinov, zato prihaja do neželenih in nenamernih razhajanj med posredovanimi in zahtevanimi podatki. Predlagamo, da se v splošni akt vnese tudi diktija, da ima operater, ki je podatke dolžan posredovati, pravico zahtevati obrazložitev posamezne definicije vprašalnika. V kolikor operater poda obrazloženo vprašanje glede posamezne definicije vprašalnika na Agencijo, se mu mora rok za oddajo vprašalnika ustrezno podaljšati za čas, ko čaka na odgovor Agencije.

Agencija se strinja s pripombo SOEK, da so napake raznovrstne in je nekatere med njimi mogoče odpraviti v roku treh dni ter da je za odpravo nekaterih napak, zaradi notranjega usklajevanja med različnimi oddelki, potrebno več časa. Iz tega razloga je agencija dodala na koncu navedene določbe diktijo »razen v primeru, da agencija ne določi drugače«. Agencija se trudi, da pri usklajevanju podatkov z operaterji upošteva upravičene razloge operaterjev zaradi katerih ne morejo posredovati podatkov do zahtevanega roka in jim ustrezno temu podaljša rok oddaje podatkov. Izjema je le v primerih, ko je agencija sama do določenega roka zavezana k oddaji podatkov drugim institucijam. Pri tem pa agencija poudarja, da operaterji vsako četrtletje posredujejo iste podatke in lahko že v naprej predvidijo, kje se je pripetila napaka, prav tako pa agencija operaterje redno predhodno obvešča o predvidenih

spremembah vprašalnikov. Kljub temu bo agencija delno upoštevala pripombo operaterjev in določbo petega odstavka dopolnila z delom predlaganega teksta. Določba se bo glasila: »Operaterji morajo agenciji posredovati popravke napačnih podatkov, ugotovljene manjkajoče podatke ali zahtevane informacije v roku 3 delovnih dni od prejema obvestila s strani agencije o nepravilnih, nepopolnih podatkih ali informacijah v nasprotju z zahtevo agencije, kar določi uradna oseba agencije, glede na obseg potrebnih podatkov.« Agencija je mnenja, da se s podaljšanim rokom na 5 delovnih dni podaljšuje čas obdelave podatkov in s tem povezane objave oz. posredovanje podatkov za različna poročila, saj se podatki obdelujejo po sklopih. Napake in manjkajoči podatki se ugotavljajo sproti, zaradi tega so tudi operaterji o ugotovljenih napakah in pomanjkljivostih obveščeni takrat, ko je napaka ugotovljena.

V zvezi s pripombo družbe T-2 agencija dodatno poudarja, da vsak operater, ki zaprosi za pojasnilo definicij, slednje dobi ustno ali pisno v najkrajšem možnem času, običajno še isti dan, zato agencija ne vidi potrebe, da bi bilo to potrebno eksplicitno navajati v predmetnem splošnem aktu. Zaradi narave dela je v interesu agencije, da čim hitreje pridobi ustrezne podatke, zato predlagane dikcije ne more upoštevati. Operaterji imajo možnost razjasnitve posameznih definicij že na podlagi predhodno poslanih predvidenih sprememb vprašalnikov (najmanj mesec pred dejanskim poročanjem) in v času vnosa podatkov v vprašalnike. Agencija meni, da bi operaterji predlagano dikcijo uporabili z namenom, da si pridobijo dodaten čas za posredovanje podatkov, saj večina operaterjev prosi agencijo za dodatna pojasnila definicij šele ob ugotovitvi napačnega poročanja. Agencija se trudi s pripravo čim bolj natančnih in nedvoumnih definicij in z njihovim sprotnim dopolnjevanjem glede na izkazane potrebe, od operaterjev pa je odvisno ali bodo izkoristili vse dane možnosti pravočasno ali pa bodo raje čakali in se izgovarjali na agencijo.

Agencija bo upoštevala pripombo SOEK in določbo petega odstavka 2. člena »Nepravočasno sporočanje podatkov in informacij ter sporočanje napačnih, nepopolnih podatkov ali informacij v nasprotju z zahtevo agencije se šteje za kršitev dolžnosti dajanja zahtevanih podatkov in informacij.« črtala iz predmetnega splošnega akta.

2E. Pripombe k šestem odstavku 2. člena

Pripomba družbe T-2:

Določba šestega odstavka 2. člena, ki določa da "operater nosi breme dokazovanja nezmožnosti posredovanja podatkov in informacij", je nezakonita. Splošni akt ne more določati pravil o dokaznem bremenu, ampak je to materija, ki bi morala biti določena v zakonu. Prav tako ni jasno, ali se to dokazno breme nanaša na upravni ali na morebitni prekrškovni postopek. V slednjem mora Agencija kot prekrškovni organ najti dokaze operaterjeve zmožnosti posredovanja podatkov.

Agencija bo pripombo družbe T-2, ki se nanaša na določbo šestega odstavka 2. člena predmetnega splošnega akta, upoštevala in nekoliko spremenila dikcijo. Spremenjena dikcija se glasi: »Operater mora o nezmožnosti posredovanja podatkov in informacij pisno obvestiti agencijo in obvestilu priložiti dokaze o nezmožnosti posredovanja podatkov in informacij.«

2F. Pripombe k sedmem odstavku 2. člena

Pripomba SOEK:

K 7. odstavku 2. člena:

Navedeno določilo je povsem nepotrebno, saj ureja vsebino Splošnega akta o vsebini in obliki obvestila o zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev. Slednjega naslovni organ še ni spremenil, njegov del pa bo nujna prehodna določba, ki naj določi v katerem roku ter na kakšen način naj se obstoječi operaterji prilagodijo novim zahtevam, kot je predlagani 7. odstavek 2. člena pričujočega splošnega akta. Navedenega določila na zamišljen način niti ni mogoče uresničiti.

Predlagamo, da se črta 7. odstavek 2. člena.

Agencija v zvezi s to pripombo pojasnjuje, da je to določbo v splošni akt dodala zaradi težav, ki jih ima pri pridobivanju kontaktnih podatkov oseb za posredovanje podatkov in informacij oz. izpolnjevanje vprašalnikov na novo registriranih operaterjev in posledično s pridobivanjem podatkov kar v zakonu ni posebej urejeno. Zato želi agencija to urediti v predmetnem splošnem aktu.

Prav tako so operaterji agenciji dolžni sporočiti vsako spremembo podatkov že obstoječih kontaktnih oseb, podatke novih kontaktnih oseb in ukinitvi dostopa kontaktnim osebam do portala <https://partner.apek.si>. Agencija želi z navedenim odstavkom preprečiti napačno in neupravičeno rabo zaupnih podatkov, saj v kolikor operater o spremembah ne obvesti agencijo, ta pozive in obvestila posreduje na neaktivne elektronske naslove, poleg tega pa v tem primeru kontaktne osebe operaterjev, ki ne delajo več na tem področju ali pa so zamenjale delodajalca, v primeru odsotnosti obvestila s strani operaterja, še vedno lahko dostopajo do njegovih podatkov. Pomembnost ustrezne zaščite zaupnih podatkov operaterjev pa so izpostavili tudi operaterji sami v svojih pripombah na ta splošni akt.

Predlog Splošnega akta o vsebini in obliki obvestila o zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev je v pripravi in bo v obrazcu vključeval tudi kontaktne podatke o kontaktni osebi za posredovanje podatkov in informacij oz. izpolnjevanje vprašalnikov.

2G. Pripombe k 3. členu

Pripomba SOEK:

K 3. členu:

1. Operaterji z označbo poslovne skrivnosti izražamo objektivno dano zahtevo.

Predlagamo, da se črta besedilo »za katere želijo, da se« ter nadomesti z besedo »ki«.

Agencija v zvezi z navedeno pripombo SOEK pripominja, da morajo operaterji skladno z zakonom sami označiti tiste podatke, informacije in dele finančnih oz. drugih poročil, za katere želijo, da se jih šteje za poslovno skrivnost. V naprej ni določeno, kateri podatki se štejejo kot poslovna skrivnost, če jih operater sam ne označi kot takšne. Skladno z navedenim agencija ne more upoštevati pripombe, saj bi sprememba besedila kot to predlaga SOEK, pomenila neustrezno spremembo vsebine.

Pripombe SOEK:

2. V povezavi z zadnjim stavkom 1. odstavka 2. člena smo operaterji dolžni opozoriti tudi na izredno pomembno vprašanje varnosti izmenjave ter hrambe podatkov. Kot je znano, se za potrebe raznovrstnih poročanj naslovnemu organu za njegove potrebe ali potrebe drugih organov oziroma organizacij posreduje velika količina poslovno občutljivih podatkov, ki predstavljajo poslovno skrivnost poročevalca.

Operaterji imamo oblikovane varnostne politike in postopke varovanja poslovnih skrivnosti, zato tudi pri izmenjavi teh podatkov z naslovnim organom pričakujemo podoben način varovanja zaupnosti teh podatkov med samim prenosom, kot tudi na strani naslovnega organa. Običajna elektronska pošta po našem mnenju ne zagotavlja ustreznega nivoja varovanja zaupnosti.

Povsem enaka ugotovitev velja za postopke reševanja sporov, kjer se izmenjujejo podatki, ki vsebujejo poslovne skrivnosti, prav tako pa tudi osebni podatki, za katere bi bilo treba zagotoviti izmenjavo z ustreznim šifriranjem ter tako izpolniti zahteve 24. in 25. člena ZVOP-1.

Predlagamo, da se v pričujočem splošnem aktu doda nov drugi odstavek 3. člena, ki naj določi: »Izmenjava podatkov, informacij in delov finančnih oziroma drugih poročil, ki so označeni kot poslovna skrivnost, kadar poteka preko elektronske pošte po standardu S/MIME, se vrši z uporabo kvalificiranih digitalnih potrdil.«

Agencija pripombo SOEK pozdravlja in se zaveda dejstva pomembnosti varovanja podatkov, ki so opredeljeni s strani operaterjev kot poslovna skrivnost. V predlogu programa dela in finančnega načrta agencije za leto 2013, je agencija navedla tudi predlog nadgradnje njenega informacijskega sistema, ki bo med drugim tudi izboljšal varovanje podatkov, vendar zaradi trenutne gospodarske situacije v Sloveniji, predlog programa dela in finančni načrt agencije za leto 2013 ni potrjen.

V skladu z zahtevami operaterjev, bo agencija tudi v prihodnje na ustrezen način nadgrajevala svoj informacijski sistem v okviru svojih zmožnosti, vendar pa v tem trenutku iz zgoraj navedenih razlogov, še ne bo uvedla elektronskega poslovanja izključno za uporabo kvalificiranih digitalnih potrdil, zato predmetnega splošnega akta ne bo dopolnila s predlagano določbo.

Pri tem agencija pripominja, da do sedaj v večletni praksi na zlorabe ni naletela in skrbno ohranja poslovne skrivnosti, kot tudi individualne podatke operaterjev, poleg tega pa že omogoča operaterjem dostop do portala za posredovanje podatkov z digitalnim potrdilom.

V primeru implementacije predlaganega načina dela so mogoči varnostni problemi zaradi možnosti pošiljanja kriptirane zlonamerne programske opreme, ki jo filtri zlonamernih vsebin zaradi kodiranja ne zaznajo. Poleg tega lahko operater uporablja elektronsko pošto, ki nima podprtega predlaganega standarda, delo agencije se s tem upočasni ipd. Skladno z navedenim in s tem, da bi implementacija predstavljala veliko dodatno breme za agencijo, agencija v tem trenutku ugotavlja nesorazmernost predloga glede na učinke, ki bi jih ta način dela prinesel.

Pripombe v zvezi s postopki reševanja sporov agencija ne more upoštevati v predmetnem splošnem aktu.

2H. Pripombe k prvem odstavku 4. člena

Pripombe SOEK:

K 1. odstavku 4. člena:

Namen zbiranja podatkov je že opredeljen v 1. odstavku 201. člena zakona. Vsakršna širitev izven opredeljenega obsega ni dovoljena. Predlagani 1. odstavek 4. člena ne prinaša novosti glede na 1. odstavek 201. člena zakona, zato je nepotreben.

Predlagamo, da se črta 1. odstavek 4. člena.

Če naslovni organ ne bo črta 1. odstavka 4. člena pa dodajamo ugotovitev, da je glede na 201. člen zakona uvedena sprememba, ki lahko pomeni nedovoljeno širitev obsega uporabe podatkov za neopredeljene potrebe.

Predlagamo, da se v prvem stavku 1. odstavka 4. člena črta beseda »predvsem«.

Pripomba družbe T-2:

Zadnja alineja 4. člena med drugimi določa kot pravno podlago za zbiranje podatkov tudi "primerjavo z drugimi zbranimi podatki in informacijami". To ocenjujemo kot neustrezno, saj ne gre za samostojno podlago, temveč za podlago, ki je lahko legitimna le v povezavi s katero izmed drugih naštetih podlag.

Agencija na pripombo SOEK in družbe T-2 odgovarja, da s prvim odstavkom 4. člena predloga Splošnega akta podrobneje opredeljuje določbo 201. člena zakona in pri tem zavrača očitke o nedovoljeni širitvi namena uporabe podatkov. 201. člen zakona namreč določa, da morajo operaterji dati agenciji na podlagi njene pisne zahteve na voljo vse podatke in informacije, s katerimi razpolagajo, vključno z listinami in finančnimi podatki, ki jih agencija potrebuje za izvajanje svojih pristojnosti po tem zakonu. Nato so v 201. členu le primeroma oz. eksemplifikativno in ne taksativno naštet možni nameni uporabe zbranih podatkov, kar jasno izhaja iz zakonske dikcije "med drugim za". V skladu z navedenim je tudi predlagana dikcija v Splošnem aktu "Agencija uporabi zbrane podatke in informacije predvsem za" primerna in ne pomeni nedovoljene širitve zakonske materije.

2I. Pripombe k drugem in petem odstavku 4. člena

Pripomba SOEK:

K 2. odstavku 4. člena:

Enako kot pripomba k 1. odstavku, tudi glede vsebine 2. odstavka ugotavljamo, da se podvaja, saj je enaka vsebina že opredeljena v 2. odstavku 201. člena zakona. Predlagani 2. odstavek 4. člena ne prinaša novosti, zato je nepotreben.

Predlagamo, da se črta 2. odstavek 4. člena.

Pripomba družbe T-2:

Na koncu pozdravljamo drugi odstavek 4. člena, ki vzpostavlja večjo stopnjo sorazmernosti pri zbiranju podatkov s poudarkom na obveznostih poročanja operaterjev s pomembno tržno močjo. Vendar pa bi bilo obveznost poročanja po tem členu zaradi načela sorazmernosti smiselno omejiti na operaterje, ki imajo pomembno tržno moč tudi na infrastrukturnih trgih, ne pa zgolj na trgih za zaključevanje klicev.

Pripomba SOEK:

K 5. odstavku 4. člena:

Enako kot pripomba k 1. ter 2. odstavku, tudi glede vsebine 5. odstavka ugotavljamo, da se podvaja, saj je enaka vsebina že opredeljena v 7. odstavku 201. člena zakona. Predlagani 5. odstavek 4. člena ne prinaša novosti, zato je nepotreben.

Predlagamo, da se črta 6. odstavek 4. člena.

Agencija na pripombe odgovarja, da želi v navedenem členu celoviteje opredeli namen zbiranja podatkov o storitvah elektronskih komunikacij, zato je v ta člen predmetnega splošnega akta vključila navedene določbe, čeprav jih določa že zakon. Skladno z navedenim agencija ne bo upoštevala pripomb SOEK v zvezi z drugim in petim odstavkom 4. člena. Agencija v zvezi s pripombo družbe T-2 navaja, da v drugem odstavku 4. člena obveznost poročanja ni omejena samo na trge zaključevanja klicev, zato smatra pripombo kot nerelevantno.

2J. Pripombe k 5. členu

Pripomba SOEK:

K 5. členu:

Poročila so za operaterje pomemben vir podatkov, ki jih uporabljamo pri poslovanju. Dejstvo, da so objavljeni 2 meseca po preteku poročevalskega obdobja seveda pomeni, da operaterji z veliko zamudo dobimo relevantne podatke.

Predlagamo, da se doda nov 2. odstavek, ki naj določi: »Agencija objavi obdelane podatke najkasneje v enem mesecu po izteku poročevalnega obdobja.«

Agencija ponovno poudarja, da Četrtna poročila o razvoju trga elektronskih komunikacij pripravlja na svojo pobudo in ni zavezana k njihovi objavi, zaradi česar dodatno predpisovanje rokov v zvezi z objavo tega ni smiselno.

Obenem pa agencija na pripombo odgovarja, da je predlog SOEK nerealen, saj se agencija ne more obvezati k objavi obdelanih podatkov najkasneje v enem mesecu po izteku poročevalskega obdobja. Veliko število operaterjev namreč bodisi zamuja pri posredovanju podatkov bodisi posreduje napačne podatke, pri čemer pošiljanje ponovnih pozivov za posredovanje podatkov in čakanje na podatke zamudnikov podaljšuje začetek obdelave podatkov. Čas obdelave podatkov in usklajevanja podatkov z operaterji prav tako zahteva določen čas, ki je odvisen od prisotnosti in odzivnosti kontaktne osebe posameznega operaterja. Navedeno je eden izmed pomembnih razlogov, zakaj agencija ne more podaljšati roka za oddajo podatkov za posamezna četrletja koledarskega leta. Podrobnejšo

obrazložitev zakaj je temu tako je agencija podala še v točki 2C. Pripombe k tretjemu odstavku 2. člena in v točki Pripombe k petem odstavku 2. člena tega dokumenta.

2K Pripombe k prvem odstavku 6. člena

Pripomba SOEK:

K 1. odstavku 6. člena:

Predlagamo, da se besedna zveza »preneha veljati« nadomesti z besedno zvezo »se preneha uporabljati«.

Pripombo SOEK, ki se nanaša na besedno zvezo, bo agencija upoštevala in ustrezno spremenila besedilo navedenega člena.

2L. Dodatni predlogi

Pripomba SOEK:

Dodatni predlogi:

1. Glede na različne vrste vprašalnikov, se pojavlja velik problem opredelitev posameznih pojmov. Ker gre za pomemben del sistema poročanja, glede katerega prihaja velikokrat tudi do napak pri tolmačenju, s tem pa napak v poročanju, **predlagamo**, da naslovni organ v prilogi k Splošnemu aktu navede in opredeli vse izraze ter njihove opredelitve. S tem se bomo izognili nepotrebnim napakam, sistem pa bo tudi ustrezno poenoten.

Agencija v zvezi s predlogom SOEK glede objave izrazov ter njihovih opredelitev (v nadaljevanju: definicije) v prilogi predmetnega splošnega akta odgovarja, da se definicije spreminjajo zaradi konstantnega razvoja trga elektronskih komunikacij in zaradi spreminjanja vprašalnikov s strani inštitucij, katerim je agencija dolžna poročati podatke. Agencija definicije povezane s četrletnim in letnim vprašalnikom skladno z navedenim spreminja in dopolnjuje na portalu za posredovanje podatkov <https://partner.apek.si> neposredno ob izrazu (definicija se prikaže ob prehodu računalniške miške čez vprašaj) in v posebnem razdelku Definicije (gumb Definicije). Prav tako se definicije nahajajo tudi na listu Definicije v Excelovem vprašalniku, ki ga agencija ob vsakokratnih spremembah posreduje operaterjem po elektronski pošti. V dopolnjenih vprašalnikih, ki jih agencija predhodno posreduje operaterjem, agencija na zelo pregleden način z obarvanimi in označenimi spremembami tako v definicijah kot v samih tabelah opozori na novosti. Na ta način je operaterjem omogočeno, da se s spremembami predhodno seznanijo, se nanje ustrezno pripravijo in se v primeru nejasnosti obrnejo na agencijo. Kljub temu agencija iz dosedanje prakse ugotavlja, da operaterji niso dovolj pozorni na definicije, zaradi česar kljub vsemu navedenemu prihaja do napak. Operaterji imajo vedno možnost, da v primeru nejasnosti zaprosijo agencijo za dodatna pojasnila in širšo razlago definicij, ki jim jih potem ta poda ustno ali pisno. V kolikor agencija zazna potrebo operaterjev po dodatnih razširjenih definicijah, jih samoiniciativno pripravi in jih posreduje vsem operaterjem. Prav tako lahko operaterji kadarkoli zaprosijo agencijo, da jim posreduje obstoječe definicije v kolikor posamezniki, ki jih potrebujejo, ne morejo do njih dostopati preko portala. Obenem agencija pojasnjuje, da so definicije v primeru dodatnih vprašalnikov s strani Evropske komisije ali drugih mednarodnih in nacionalnih inštitucij, ki se ne nahajajo na portalu za posredovanje podatkov, sestavni del teh

vprašalnikov in jih pripravijo te inštitucije same, zato jih agencija ne more vsakokratno vključevati na portal za posredovanje podatkov, še manj pa v prilogo tega splošnega akta.

Agencija tako zaključuje, da je objava definicij v prilogi predmetnega splošnega akta nepotrebna in nesorazmerna, saj bi to pomenilo dodatno obremenitev za agencijo, ki bi morala ob vsaki spremembi oz. dopolnitvi definicije in novega vprašalnika spremeniti tudi predmetni splošni akt, po drugi strani pa to ne bi imelo nobenih občutnih pozitivnih učinkov.

Pripomba SOEK:

2. Ne glede na to, da splošni akt ne opredeljuje tudi vsebine posamičnih poročil, pa bi na tem mestu želeli opozoriti tudi na nekatere njihove pomanjkljivosti, ki smo jih pripravljene dodatno obrazložiti na poziv naslovnega organa. Primerjava obsega poročenih podatkov z obdelanim poročilom namreč jasno pokaže, da se v končnem poročilu ne objavijo poročani podatki strukturirani glede na vprašalnike. Ker je namen poročil pokazati razvoj trga oziroma trgov, bi predlagali kot sledi:

- Ločitev rezidenčnega in poslovnega segmenta
- Ponovna preučitev objektivnosti in smiselnosti kriterijev, ki veljajo pri štetju VoIP priključkov
- Podrobnejše strukturiranje po operaterjih glede na posamične tehnologije (BB, xDSL-ADSL in VDSL, FTTH, IPTV, VoIP promet)
- Podrobnejša opredelitev kategorij (npr. kategorija Ostali predstavlja pri širokopasovnem segmentu kar 10 %)

Agencija v zvezi z navedeno pripombo ponovno poudarja, da so Četrtna poročila o razvoju trga elektronskih komunikacij informativne narave in jih agencija pripravlja na svojo pobudo pri čemer ni zavezana k njihovi objavi. Zato si agencija pridružuje pravico odločanja o vsebini teh poročil. Podatki, ki se zbirajo v četrtnih in letnih vprašalnikih niso namenjeni samo za pripravo Četrtnih poročil, temveč so prvotno namenjeni izpolnjevanju zakonskih nalog agencije (analize upoštevanih trgov, druge zakonsko opredeljene analize, določitev izvajalca univerzalne storitve, poročanje Evropski komisiji in drugim mednarodnim ter nacionalnim inštitucijam ipd.) in niso namenjeni izključno za pripravo Četrtnega poročila o razvoju trga elektronskih komunikacij. Zaradi navedenega agencija za različna poročila potrebuje različne podatke in ne vedno enakih.

Agencija je na Javnem posvetu v zvezi s posredovanjem podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji, ki ga je organizirala 8.12.2011, operaterjem predložila tudi seznam inštitucij, katerim poroča podatke in njihove spletne strani, z namenom, da lahko operaterji po potrebi poiščejo podatke za svoje potrebe tudi tam.

Četrtno poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij agencija širi glede na razvoj trga elektronskih komunikacij in tudi glede na razumne predloge zainteresirane javnosti zaradi česar je poročilo vedno obsežnejše. Priprava že sedaj obsežnega (neobveznega) četrtnega poročila predstavlja za agencijo že sedaj nesorazmerno obremenitev glede časovnega vložka ob vseh drugih zakonsko opredeljenih nalogah, ki jih izvaja v okviru svojih pristojnosti, pri čemer še dodatno obremenitev zanjo predstavlja reševanje in odpravljanje težav zaradi nepravočasnega in napačnega poročanja operaterjev. Kot je razvidno iz pripomb, operaterji želijo še podaljšati rok oddaje podatkov in rok posredovanja popravkov podatkov. Glede na to bo agencija razmislila o možnosti razširitve obstoječega poročila skladno s predlogi SOEK takoj, ko bo zaznala boljše disciplino operaterjev pri poročanju podatkov in bo temu ustrezno prilagodila sistem.

Pripravila:

Tajana Pintar
specialistka za regulacijo trga

Franč Dolenc
direktor